SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 200. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 20, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го ЖОВТНЯ 1992. Ч. 200. РІК XCIX.

УКРАЇНА ОРІЄНТУЄТЬСЯ НА ЗАХІД

Київ (УНІАР). — „Якщо переважить тенденція надання Співдружності характеру наддержави створення у її межах владних структур, то згідно з рішенням Верховної Ради, Україна не зможе погодитися із зміною концепції СНД, що вплине на її ставлення до Співдружности в цілому", — так визначив становище України після переговорів голів держав СНД заступник міністра закордонних справ України Борис Тарасюк на короткій нараді у міністерстві закордонних справ.

У цій короткій нараді взяв участь заступник голови парляментарної комісії у закордонних справах Богдан Горинь, який повідомив про участь української делегації у засіданнях Парляментарної асамблеї Ради Европи. „Україна твердо вибрала орієнтацію на Европу і у нас сьогодні є всі передумови для входу в економічний і політичний европейський процес", — сказав Б. Горинь.

Енциклопедія України друкується

Торонто (КФУС). — Перших 1,200 сторінок тексту для заключних томів англомовної Енциклопедії України здано до друку у видавництві Торонтонського університету 21-го вересня. Це початок довгого процесу видання, що завершиться восени 1993 року, коли то вийдуть третій, четвертий і п'ятий томи енциклопедії. Том перший вийшов 1984 року, а том другий 1988.

Редакція енциклопедії, під керівництвом головного редактора, проф. Данила Гусара-Струка, має в пляні щотижня передавати видавцеві шість партій тексту такого ж об'єму, у загальному приблизно 7,500 сторінок манускрипту. 3,000 фотографій та ілюстрацій до статтей вже готові. Кінчається праця над поверх 100 картами, що спеціяльно приготовляються для цього видання. Виготовлення кольорових ілюстрацій в повному ході.

„До того часу, як шоста частка тексту буде здана до друку", — каже проф. Струк, — „друкарня вже нам поверне коректурні відбитки з першої. Прийдеться ще раз і ще раз тисячі статтей перевірити. Треба буде звернути увагу не лише на можливі друкарські помилки, але й впевнитися, що кожна назва, кожна дата, кожна цифра, кожне твердження правильні. Все, що треба змінити, повертається друкарні, яка робить потрібні зміни та знову повертає матеріял нам. Ми маємо доглянути, чи поправки зроблені та чи при цьому не вкрались нові помилки. Цей процес прийдеться повторити кілька разів. Енциклопедія — це довідник, з якому все мусить бути подане правильно".

Праця над енциклопедією ведеться в порозумінні з Науковим Товариством ім. Шевченка (Сарсель, Франція), Канадським Інститутом Українських Студій (Альбертський університет) з підтримкою Канадської Фундації Українських Студій. Фундація взяла на себе справу фінансування розгорненої праці сумою 600,000 дол.

Українські шахісти є на листі найкращих у світі

Філядельфія (М. Б-ий). — Раз на півроку Міжнародна шахова федерація (ФІДЕ) затверджує листу найкращих 50 шахістів світу.

На листі найкращих шахістів світу є два українські шахісти — Василь Іванчук і Олександер Білявський, які займають друге і 43-те місця. Жіноча група включає п'ять українок: Аліса Іванчук, 14-те місце, Ірина Чолушкіна, 28-ме, Зоя Лельчук, 37-ме, Марта Літинська, 30-те і Наталія Ручйова, 43-тє.

Всі згадані українці і українки є шаховими гросмайстрами, за виїмком Н. Ручйової, яка є майстром.

Напередодні святкування 40-річчя УМІ

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Г. Колесса). — У затишній кімнаті поруч з нашою редакцією зібралася група музиків, об'єднаних довголітнім віддано працею в їх спільному „домі" — Українському Музичному Інституті. Дарма, що всі вони живуть і викладають в різних філіях цієї організації але УМІ — це їх дім, а учні — це їх діти, в яких вкладають все вміння, серце і душу.

Наші гості з УМІ — Таїса Богданська, Богданна Волянська, Галя Клим та Галина Мирошниченко-Кузьма, завітали до нас з нагоди концерту, присвяченого 40-річчю існування Українського Музичного Інституту Америки, який відбудеться у неділю, 25-го жовтня о год. 1:45 у Вайл Голлі при Карнегі Голл, 154 захід 57-ма вул. в Ню Йорку.

— Ідея відзначення 40-річчя УМІ святковим концертом зародилася ще два роки тому, — розповідає Таїса Богданська, — і я, як імпресова референтка, запропонувала винайняти для цієї цілі малу залю при Карнегі Голл. Ідея була прийнята. Присвячення концерту пам'яті засновника УМІ проф. Романа Савицького зумовлене не тільки моїми сантиментами до цієї людини (я була його ученицею), але і великим його вкладом в справу інституту та особливо відданістю, з якою проф. Савицький пропагував українську музику. В 1940 році Р. Савицький поїхав в концертове турне по наддніпрянській Україні, де протягом шести місяців понад двадцять разів виконував концерт для фортепіяно з оркестрою Василя Барвінського. Рукопис цього твору пропав; тепер його розшукують і в Україні, і по цілій діяспорі. Проф. Савицький добре розумів потребу дбайливого продовження в діяспорі традицій української музичної школи, бо наші діти не навчились б української музики у вчителів - чужинців. Крім того, з нашою музикою треба було запізнати і американську публіку.

— Що Ви можете сказати про ролю УМІ в продовженні традицій поширення української музики?

— За роки існування інституту ми дуже багато зробили в цьому напрямі. Українську музику включено у всі американські авдиції— чи то в Music Educators Association в Ню Джерзі, чи в Associated Music Teacher League в Ню Йорку, чи в National Guild of Piano Teachers...Невтомною пропагаторкою нашої музики є

Г. Мирошниченко-Кузьма, Г. Клим, Т. Богданська та Б. Волянська.

(Закінчення зі стор. 3)

В. Лановий працює

Київ. — Київська газета „Вісті з України" повідомляє у числі з 30-го вересня, що зараз таки з перших днів відходу з посту віцепрем'єра Володимир Лановий працював над створенням центру ринкових реформ. Нещодавно такий центр офіційно зареєстровано в Міністерстві Юстиції України.

В свідоцтві виданому заступником міністра юстиції В. Чернишом зазначено, що головна мета організації полягає в експертно-аналітичній діяльності, спрямованій на розробку та проведення конкретних заходів на підтримку демократичних перетворень в Україні.

До складу президії центру ринкових реформ ввійшли заступник спікера українського парляменту Володимир Гриньов та економісти С. Рябченко і В. Лановий.

Новостворена організація задекларована як незалежна громадська і не є політичною, „але політика буде одним з об'єктів її досліду", підкреслив В. Гриньов.

За словами директора Михайла Богребинського, в своїй діяльності центр орієнтуватиметься на подібні організації Заходу. З деякими з них контакти вже налагоджені.

Громадська організація залучуватиме до роботи (можливо за контрактами) фахівців у галузі економіки та права, політиків. Це, на думку керівників центру, дасть змогу знайти правові регулятори для комплексної розбудови економічної системи. На основі аналітичних досліджень формуватиметься громадська думка щодо найважливіших питань соціяльно-економічного та політичного спектру.

Безумовно, головною фігурою в новій організації стане відомий реформатор В. Лановой. Під час презентації він заявив, що свої зусилля спрямує на прискорення економічних реформ і поглиблення вивчення проблем радикальної економічної саморегуляції. В центрі уваги В. Ланового будуть також питання конверсії та приватизації і розроблення механізму менаджменту то що.

Незабаром у різних частинах республіки з'являться реґіональні відділи, координувати працею яких будуть в Києві.

Заснування центру ринкових реформ подає ще одну надію на те, що падіння української економіки вдасться припинити, — говориться в кінці інформації згаданої газети.

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР)

Київ. — Кабінет міністрів України погодився з пропозицією Міністерства Внутрішніх Справ про вступ української держави до міжнародної організації кримінальної поліції „Інтерпол". На днях в імені Уряду буде подана заява про вступ України до цієї організації із оплатою вписового та річного внесків.

Суми. — Тут відкрито новий туристичний маршрут — „Золоте музичне кільце". Починаючи від Низів, де жив і працював Петро Чайковський, маршрут проляже до Глухова — на батьківщину композиторів Максима Березовського та Дмитра Бортнянського та до інших міст Сумщини, де залишили згадку про себе відомі українські композитори.

Київ. — Кабінет Міністрів України окремим розпорядженням збільшив на 250 осіб число працівників митниць на кордонах України. Це зроблено у зв'язку із створенням нових митних станиць, введенням цілодобового чергування та надання міжнародного статусу багатьом автомобільним і залізничним переходам.

Одеса. — Вийшов перший (15) номер бюлетеня-інформатора „За Український Південь", який є продовженням українського бюлетеня „Чорноморський вісник", 14 номерів якого вийшли в Одесі у 1990-91 роках. Тоді вихід бюлетеня „Чорноморський Вісник" був припинений з технічних причин. Видавцем бюлетеня „За Український Південь" є одеська обласна організація всеукраїнського політичного об'єднання „Державна Самостійність України", а редактором Станіслав Іщенко. У зверненні до читачів бюлетеня, його видавці бачать свої завдання у широкому висвітленні подій у південному реґіоні України.

Київ. — Президент України Леонід Кравчук 28-го жовтня вибирається з офіційними візитами до Китаю, які триватимуть до 2-го листопада. Про це повідомив пресцентр Міністерства Закордонних Справ України. Після відвідин Китаю, Президент України відвідає Монголію, де перебуватиме до 4-го листопада.

Київ. — Як повідомило телерадіоагентство „Новини", в міністерстві зовнішньо-економічних зв'язків і торгівлі України перший заступник міністра Володимир Тимофеєв зустрівся з представником бюра малих підприємств і туризму уряду Канади Томом Гокіном. Обговорено питання розвитку ділових відносин між обома країнами, у тому числі збільшення обсягів канадських інвестицій в українську економіку. В. Тимофеєв передав Т. Гокінові проєкт угоди щодо дальшого розвитку туризму між Україною і Канадою.

(Закінчення зі стор. 3)

ДАНІЯ НАСТАВЛЕНА ПРОТИ МААСТРІХТУ

Копенгаген, Данія. — В четвер, 15-го жовтня, прем'єр-міністер Данії Пауль Шлютер заявив в інтерв'ю для Крайового радіо, що Данія відкидає плян Европейської спільноти про створення єдиної валюти і спільної оборонної системи. Шлютер сказав, що подасть свої міркування з приводу нового політичного і економічного европейського союзу в п'ятницю в Бірмінгтамі, Англія, на зустрічі керівників урядів 12 країн — членів ЕС.

Як відомо, підписаний у грудні минулого року цими урядами Маастріхтський договір відкинули датські виборці на референдумі 2-го червня ц.р. Пізніше на референдумі у Франції договір було схвалено, однак дуже незначною більшістю населення країни (до 51 відсотка). У своєму радіовиступі Шлютер підкреслив, що данці „побоюються втручання Европейської спільноти в їхні соціяльні справи" і це є головною причиною їхньої недовіри до нового союзу.

В четвер загальноевропейська газета „Юропієн" вмістила статтю прем'єр-міністра Великобританії Джана Мейджора на тему Маастріхтського договору. Мейджор пише: „Є очевидним, що прості громадяни — і не тільки в Данії і Франції, але й в Німеччині та Британії — невдоволені розвитком подій. Вони бояться, що їм доведеться відмовитися від національних традицій і власного політичного досвіду, від свободи самим керувати своїм життям".

Мейджор дав до зрозуміння, що усвідомлює протистояння Маастріхтського договору в рядах Консервативної партії, і тому збирається запропонувати деякі зміни і доповнення до договору. Тим часом з европейських джерел стало відомо, що канцлер Німеччини Гельмут Коль і президент Франції Франсуа Міттеран — найбільш стійкі прихильники Маастріхтського договору — готові до того, що єдина Европа буде містити не 12 країн, а десять чи навіть вісім.

Маастріхтський договір, що передбачає єдину зовнішню політику, єдину економіку, єдину валюту, єдину оборону і т.д., повинен набрати чинности з 1-го січня 1999 року. Щоб зреалізувати цей плян, потрібне одноголосне схвалення всіма 12 країнами Европейської спільноти. Виглядає, що до єдности в опініях і підходах ще далеко.

У СВІТІ

В КАМБОДЖІ ЗНОВУ піднімають голови „червоні кхмери". Цими днями вони знищили два великі мости в центральній частині країни, паралізувавши транспортове сполучення Пномпеню з північними районами. Вибухи пролунали саме в той час коли Рада безпеки ООН приймала резолюцію щодо камбоджійського питання, в якій висловлювалося жалкування у зв'язку з відмовою „червоних кхмерів" дотримуватися умов паризької мирної угоди щодо Камбоджі.

У ЗВІТІ МІНІСТЕРСТВА оборони Південної Кореї, поданому на розгляд парляменту країни, мова йде про можливі закупи зброї в Росії — для дослідницьких цілей і прилучення до передових технологій, які ЗСА відмовляються надавати Південній Кореї. Водночас південнокорейські керівники не хочуть, щоб закупи озброєння в Росії завдали шкоди воєнному співробітництву Південної Кореї зі З'єднаними Стейтами. Депутат парляменту від Демократичної партії Квон Ро Гап заявив у зв'язку з цим, що придбання озброєнь в Росії „виглядає проблематичним без розуміння з боку Вашінгтону".

В ІЗРАЇЛІ НА ҐОЛЯНСЬКИХ пагорбах відбувся 10-тисячний мітинг протесту проти „територіяльних поступок арабам". На мітингу виступали член парляменту від національно-релігійних партій, від партій Цомет і Моледет, а також представники керівництва бльоку Лікуд. Міністер житлового будівництва Беньямін Бен-Елієзер запевнив, що уряд не має наміру відмовлятися від контролі над Ґолянськими пагорбами, оскільки поселення на них важливі з точки зору безпеки Ізраїля.

ПАРЛЯМЕНТ НОРВЕҐІЇ одноголосно прийняв рішення про переміщення командного центру НАТО з міста Кослєс, що знаходиться поблизу столиці Ослью, на західне узбережжя, в місто Ставанґер. База північного командування в Кослясі тепер буде підлягати північнозахідньому командуванню центрові у Великобританії. Нова база в Ставанґері на випадок війни мала б координувати бойові дії НАТО в Норвеґії. Переміщення бази обійдеться норвезьким сплатникам податків в 2.5 міл. дол.

ЧЕРЕЗ 10 РОКІВ ПІСЛЯ „мосотського морду", коли було вбито понад тисячу мешканців села Мосоте в сальвадорському департаменті Морасан, почалося офіційне розстеження обставин злочину, в якому звинувачують вояків. Слідча група у складі представників місцевих судових властей і експертів з Аргентини, Еспанії, З'єднаних Стейтів і Великобританії, а також активістів сальвадорських правозахисних організацій, приступила до ексгумації тлінних останків невинних жертв.

ЗА ОСТАННІ ДНІ СИЛИ безпеки Індії в Кашмірській долині знищили до 20 бойовиків з мусулманських фундаменталістських груп і арештували до 100 екстремістів. Мусулманські сепаратисти виступають за відокремлення від Індії стейтів Джамму і Кашмір. В цьому їм активно сприяють фундаменталісти з сусіднього Пакистану. За останній місяць почастішали напади на промислові підприємства, крамниці, урядові установи, все більше гине невинних людей в містах і селах стейту.

В МОРІ МІЖ ТУРЕЧЧИНОЮ і Грецією спинився корабель „Костакіс", на якому мали надію дістатися до грецького берега 77 нелеґальних іміґрантів з Іраку. Грецька сторона не приймає їх, а турецька не дозволяє вернутися назад. Міністерство закордонних справ Греції вимагає від Туреччини вжити необхідних заходів, щоб припинити потік втікачів. Іміґранти привозять турецькі контрабандисти, дістаючи по 1,000—1,500 дол. за кожного втікача.

РОСІЯ ПРОДАЄ КИТАЄВІ МОДЕРНУ ЗБРОЮ

Ню Йорк. — Газета „Ню Йорк Таймс" помістила у числі з 18-го жовтня ширшу інформацію про те, що Російська федерація продала Китайській Народній Республіці масу модерної зброї в минулому й цьому році, включаючи сюди також новочасні джетові бомбовики, танки, гарматні системи так звані „Катюші", а також атомову технологію.

Покликаючись на неназвані поіменно вашінгтонські джерела, газета пише, що масова продаж модерної зброї Китаєві може захитати баланс оборонних спроможностей вільних країн світу і навіть започаткувати перегони в озброєнні, головно тих держав, які почуватимуться загроженими Китаєм.

На думку американських спеціялістів китайські нові лідери зацікавлені в купівлі модерної колишньої совєтської зброї не тільки для своїх оборонних цілей і модернізації своєї великої армії, але також для перепродажу її за грубі більйони долярів країнам Третього світу і арабським державам. „Ми вже маємо докази, що Китай експортує російську зброю до багатьох країн світу", — заявив представник Державного департаменту ЗСА, на якого покликається „Ню Йорк Таймс". Покищо не відомо, як будуть поводитись китайці, отримавши в свої руки модерну зброю. Відомим є тільки факт, що вони змінили недавно на З'їзді Комуністичної партії майже 50 відсотків всього Політбюра і Центрального Комітету партії, значить — вони підготовляються до зміни політики.

Вашінгтон найбільше затурбований, що Москва продає Пекінові технологію, яка може бути використана на продукцію її власної атомової зброї і побільшення будов модерних атомових електростанцій. Росія, пише газета, вже продала Китаєві технологію за допомогою якої пекінські лідери можуть вставляти точні цілі для атомових ракет. Досі китайські ракети не становили загрози для нікого, бо їм бракувало прецизности.

У першій половині цього року Росія продала, крім того, танки, танкову технологію, ракети типу „земля-воздух", тактичні ракети С-300 і 24 джетові бомбовики типу МІҐ-29, СУ-27 і С-300.

В повідомленні „Ню Йорк Таймсу" немає точних даних про кількість проданої Росією іншої зброї, дрібнішого калібру, кораблів і амуніції. Вашінгтон, згідно Пентаґон також ще не підтвердив цієї справи, а офіційні представники відмовилися на запитання кореспондента АП від всяких коментарів, кажучи, що незабаром секретар Департаменту оборони ЗСА Ричард Чейні займе до цієї продажі офіційне становище. Вони, тобто офіційні представники Білого Дому, цитували заяву російського президента Бориса Єльцина, який ще кілька місяців тому заявляв,що продажа зброї допоможе його країні поліпшити економіку і підвищити життєвий рівень населення.

Крім продажі зброї Китаєві, Росія продає підводні човни для Ірану і Сирії, а також лігаки типу СУ-27 і МІҐ-29. Сирія крім того закупила велику кількість модерних танків Т-72.

Коментуючи ці збройнєві трансакції Росії газета „Вашінгтон Пост" підкреслює, що тепер стає ясніше куди дівається велика кількість танків й інша зброя, яка, на початку розмов Єльцина з керівниками колишніх республік, мали бути поділені відсотково, як спадок колишньої комуно-московської імперії, між всіма членськими державами СНД.

В АМЕРИЦІ

ПРОФЕСОР КОЛЮМБІЙСЬКОГО університету Генрі Графф сказав кореспондентові АП: „Америка вже вирішила за кого голосувати. Вона вибрала Клинтона. До цього висновку приходиш після аналізи опитувань громадської думки, які проводить Інститут Геллапа від 1936 року". Згідно з цими опитуваннями, кандидат, який випереджає суперника три тижні перед виборами на 10 і більше пунктів, завжди перемагав у виборах. Згідно з останнім опитуванням Інституту Геллапа, кандидата Демократичної партії Билла Клинтона підтримують 46 відс. виборців і він випереджає президента Джорджа Буша на 12 пунктів. Тексасьця Росса Перо підтримують 13 відс., а 7 відс. покищо не вирішили, за кого голосувати у виборах 3-го листопада.

ПРЕДСТАВНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ ЗСА повідомили, що надії на швидке підписання договору про обмеження стратегічних наступальних озброєнь ОСВ-2 не оправдалися з вини Москви. 16-го червня цього року президенти Джордж Буш і Борис Єльцин підписали угоду, яка передбачає зменшення кількости міжконтинентальних балістичних ракет наземного базування, які має на озброєнні російська армія. Тиждень пізніше тодішній державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер сказав, виступаючи у Конгресі, що „робочий документ", мабуть, стане договором протягом трьох—п'яти тижнів, але не пізніше 1-го вересня. Тепер, як вважають представники Адміністрації, його не підпишуть до підсумків президентських виборів у ЗСА.

ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ДЖОРДЖ БУШ підписав законопроєкт, згідно з яким 70,000 китайських студентів дістануть право залишитися назавжди у З'єднаних Стейтах, якщо до половини 1993 року внутрішньополітична ситуація в комуністичному Китаї не дозволить їм повернутися на батьківщину без побоювання зазнати переслідувань. Цей закон покладе кінець довготривалій епопеї молодих китайців, що опинилися у ЗСА і не мали наміру повертатися після того, як у 1989 році уряд Китаю силою придушив студентські заворушення на площі Тяньаньмень у Пекіні. Тоді Адміністрація Буша відмовилася депортувати китайських студентів, що навчалися в різних містах ЗСА, надавши їм право на працю і проживання. Пізніше це право було продовжено до 1-го січня 1994 року. Згідно з новим законом, секретар Департаменту ЗСА надасть китайським громадянам право на постійне проживання в країні, якщо до 30-го червня 1993 року Адміністрація Білого Дому прийде до висновку, що їх повернення в Китай може бути небезпечним.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Несподівана криза у Німеччині

Переживаємо дуже цікаві і, на жаль, не надто радісні часи. Здавалось би, що після банкрутства комунізму, розпаду совєтської імперії настане спокійніший і щасливіший період у всесвітній історії. Груба помилка. Глибокі турботи переживають не тільки держави, які мусять отрястись з намулу, що його нанесло комуністичне правління, але й „старі" демократичні держави з прастарою культурою та впорядкованим суспільно-політичним ладом. Вони падуть також жертвою несподіваних катаклізмів. Ми тут, в Америці, у країні, яка для людей у всьому широкому світі була вимріяною Меккою, маємо змогу перевірювати щоденно, що давнє гасло американських правителів „мир і добробут" належить до минулого. Цьогорічні президентські вибори затруїли атмосферу градом особистих обвинувачень провідних державно-політичних діячів, — поруч із зростом злочинів та загальним занепадом моралі й етики у родинному й суспільному житті.

Японія славилася, як не тільки найбагатша країна з могутнім промислом, але й найспокійніша щодо статистики злочинів. В останніх днях на всіх телевізійних каналах описують несподівану епідемію злочинів, спричинених — атракцією малих револьверів, які донедавна були там невідомі і тепер стали „модні" та спричинюють щоденні трагедії. Поруч із Японією Німеччина була членом „Великої сімки" з своїм могутнім різнорідним промислом та своїм 90-мільйоновим народом з найчистішими у світі вулицями всіх міст, містечок. І тут Німеччину несподівано навідала криза з причини, яка ще недавно не снилася тамошнім лідерам.

Конституція Федеративної Німецької Республіки (Західньої Німеччини) мала на цілі регабілітувати німецький народ, що його скомпромітував Третій Райх Адольфа Гітлера, яка поставила німецький народ вище всіх інших. У новій конституції Німеччина поставилася надзвичайно прихильно і співчутливо до всіх народів, які терплять від диктаторських режимів. Німеччина відкрила була широко двері всім, які просили політичного азилю. Масовий наплив чужинців, особливо з комуністичних країн Центральної Европи та балканських країн, між ними з колишньої комуністичної Юґославії, ішов по лінії економічних інтересів Німеччини: їй бракувало рук до праці. З об'єднанням обох частин Німеччини ситуація радикально змінилася. У процесі переходу 16-ти мільйонів людей із Східньої Німеччини з контрольованої системи економіки на вільний ринок — настало велике безробіття, що його не злагіднила державна допомога безробітним. Багато чужинецьких робітників встигли вже загосподаритися і навіть збагатіти. Це кололо в очі безробітним німцям.

Почалися демонстрації, спершу незначні, згодом масові з гаслами, які нагадували гітлерівські часи. Тому тих демонстрантів почали таврувати, як „неонацистів". Демократичний режим у Німеччині з канцлером Гельмутом Колем у проводі зразу поставився вороже до демонстрантів та брав в оборону чужинців, льояльних супроти німецького режиму. Але хвиля невдоволення створила кризу: проблема чужинців разом із проблемою ліберального законодавства щодо призначення політичного азилю — стала найпершою державною проблемою. „Ню Йорк Таймс" з 14-го жовтня ц. р присвячує цій справі обширний допис з Берліну п. з. „Бонн плянує обмеження втікачів". Німецький уряд розпочав працю над додатком до конституції, щоб загострити можливість признавання чужинцям політичного азилю. Але коаліційний середущо правий уряд Гельмута Коля із стрижнем Християнсько-суспільної партії мусить рахуватися з сильною опозиційною Соціялдемократичною партією, яка натаврувала плян згаданого додатку до конституції, як „капітуляцію перед нацистами". Тому канцлер Коль сприяв резолюції парляменту, яка натаврувала рух проти чужинців та яку прийняли у парляменті одноголосно.

Справа не закінчена. Бо німці переживуть цю теперішню кризу. Вони тугий народ, роботящий, творчий. Смерть колишнього канцлера Вільгельма Брандта, соціял-демократа, відкрив нагоду німцям усіх партій і віровизнань заманіфестувати своє єдність. І в цьому наслідуймо їх.

Іван Кедрин

КАТИНСЬКА ТРАГЕДІЯ, ЄЛЬЦИН І АРХІВИ КҐБ

Ще багато є осіб, які жили у Польщі 1-го вересня 1939 року, коли-то впали перші німецькі бомби на всі залізничні вузли, між ними й на Львів. Це був початок Другої світової війни, як безпосередній наслідок підписаного 24-го серпня 1939 року ославленого пакту Ріббентропа-Молотова. Два найбільші тирани новітньої історії — Адольф Гітлер і Йосиф Сталін — порозумілися про поділ Европи на дві сфери впливів, який треба було здійснити у спільному воєнному поході проти заведеної у 1919 році Версайської міжнародної системи. Польща, яка існувала між німецькою і совєтською великодержавами, забезпечувалася двосторонніми договорами неаґресії. Таким чином вона мала Пакт безпеки зі Совєтським Союзом з 26-го січня 1934 року. Польща підписала була також у Ризі мировий договір тоді з СССР (формально — окремо з Російською та окремо з Українською Совєтською Соціялістичною Республікою). Тут не місце згадувати всі акти політики культури, які висловлювали традиційний польський політичний русофільство, — на базі поділу України між Росією й Польщею.

У ділянці літератури й виховання — польська молодь виховувалася була на протиукраїнському творі Генриха Сєнкевича „Оґнєм і Мєчем". Творцем новітнього польського націоналізму був Роман Дмовський, найчисленніша у Польщі між двома світовими війнами націоналістична партія — орієнтувалася на Росію. Отож, коли вибухла Друга світова війна — Росія у постаті СССР була в очах всіх поляків — приятелем і союзником Польщі. Політична верхівка втікала автами почерез Східню Галичину й Буковину до Румунії або через Карпати на Угорщину і відтіль до Англії. Тисячі польських військовиків рятувались від приходу німців пішки почерез східній кордон на територію „союзника" — Совєтського Союзу. Усіх їх приміщено в бараках біля села Катинь на етнічній Білорусі. У березні 1940 року всіх їх розстріляли у Катинському лісі.

У минулому тижні окремий дипломатичний висланець президента Росії Боріса Єльцина передав польському президентові Лєхові Валенсі копію знайденого в архіві КҐБ документу, яким був наказ Сталіна розстріляти всіх польських військовиків, інтернованих у бараках під Катинем. Це Катинська трагедія: згинули 14,700 військовиків, частинно старшин, більшість резервових, — високоосвічених професіоналістів. Близько півсторіччя всі совєтські правителі вперто заперечували, наче би вони мали щось спільного з загином поляків у Катинському лісі, і вперто скидали вину за їхній загин на німців. Щойно за влади Міхаїла Ґорбачова дозволено на приїзд спеціяльної Комісії Міжнародного Червоного Хреста, яка ствердила, що розстріл переводили військові відділи КҐБ, а не німці і щойно два роки тому Ґорбачов признав це, скинувши всю вину на Сталіна.

Як чехи протверезили з свогоноторійного русофільства висловлювано у гордій заяві „Рус — наш брат", щойно у 1968 році після інвазії військ Варшавського пакту під командою російського генерала, за урядування у Москві Брежнєва, — так само щойно Катинська трагедія вилікувала поляків з їхнього русофільства. І щойно за нашого життя нова польська історична школа натаврувала орієнтацію на Росію кошт ом України, а це історики — Галецький, Канінський, Вандич, Дзєвановський та інші. Їхню ідеологію почала реалізувати польська керівна робітнича організація „Солідарність" у 1988 -их роках. Польща була першою державою, яка визнала сучасну самостійну Україну.

Боріс Єльцин різниться радикально від Міхаїла Ґорбачова також тим, що він виявляє тайни архіву КҐБ. Заявив була можливість перебування в Росії колишніх американських військовиків. Тепер виявив трагедію Катиня, виявив теж документи, що кидають нове світло на загин над східнім Сибіром південнокорейського літака, збитого совєтською ракетою. В архіві КҐБ — теж історія штучного голоду у 1930—31 роках в Україні.

Катинська катастрофа і згадані інші їм подібні, між ними в Україні, є історичною лекцією — чого можна сподіватися від диктаторських режимів.

Юрій Р. Рибак

СТАВЛЕННЯ ДО УМОВОЇ ПРАЦІ

Як ніколи перед тим, після Другої світової війни, американці переконалися, що успіх веде за собою дальший успіх. А сталось це в ЗСА завдяки одночасно створеним надзвичайним умовинам як наприклад: збільшення попиту споживачів, перевага у світовій економіці, неймовірна кількість народжень — у 18 роках прибуло 76 мільйонів немовлят! Той же час нині називають „золотою добою американських корпорацій". У тому часі корпорації, які втішались економічним добробутом відчували силу повної спроможности ґарантувати працю своїм урядовцям і то без огляду на висліди... Та недовго прийшлось людині продовжувати „американську мрію", що веде до осягнення матеріяльного добробуту. Несприятливі сили стали послаблювати підвалини цього ж добробуту... Згадаймо тут хоча б кілька рецесій, нафтове ембарґо з 1973 року та жовтневу чорну п'ятницю відому з краху біржі на Волл Стріт. Не можна теж проминути руїнницького впливу спекуляцій, які замість будувати і розвивати підприємства ними гандлювали, а долили оливи до вогню т. зв. джанк бонди та дереґуляція щадниць.

Під впливом того нового економічного підсоння, а головно чужинецької конкуренції прийшлось американським працедавцям перевірювати продуктивність праці. Це ж потягло за собою звільнення за звільненням. Воно теж викликало безробіття, яке у цьогорічній виборчій кампанії знайшлось під побільшаючим склом. Існуючу рецесію глибоко відчули теж умові працівники, котрі виплекали в собі поважний рівень залежности від працедавця і льояльности до нього.

І може якраз на часі є книжка:„Danger in the comfort zone, from board-room to mailroom — now to break the entitlement habit, that's killing American Business". („Небезпека в зоні вигідних умов. Від кімнати засідань до поштової. Як зламати звичку праводавання, що вбиває американський бизнес"). Amacom 1991 pp. 194. Авторка цієї книжки — це д-р Джудіт М. Бардвік, власниця дорадчої фірми та професор Каліфорнійського університету у Сан Дієґо, яка старається перевірити американський бизнес, а його хворі прояви оздоровити, зокрема коли йдеться про продуктивність людини у праці. Авторка наводить три головні психологічні стадії у ставленні до праці: праводавання, побоювання і заслуження (entitlement, fear, earning").

Поняття „праводавання" („entitlement"), яке впроваджує авторка — це ставлення і спосіб погляду на життя. Людина дістає „щось на що собі не заслужила, одначе переконана, що на це дали їй право і тому їй повністю належиться. Така людина вдоволена, бо має забезпечену працю, дістає автоматично підвищення заробітної платні, а до цього бонуси та користі і це все без спонуки до тяжкої праці чи, скажімо, теж заслуги на винагороду. Таке забезпечення праці, звичайно є вислідом умови, практиковане головно при займанні посади („tenure") у шкільництві чи контрактах сильної профспілки. І ось можна подибати не абиякий курйоз. Добрий вигляд важніший ніж серйозна праця, а зовнішній осяг непродуктивного зайняття — це прямо замилювання очей. Тут перед ведуть, скажімо, рапорти, аналізи, комітети. Але тільки подумаймо. Що ж з цього, що пишеться рапорти, коли ніхто їх не читає або призбирується „мемо" з поясненням чому не проведено ніякої активности.

Втрати продуктивности, нововведення і творчого думання — це реальні кошти народного господарства. Зараз же американський бизнес не може собі дозволити на люксус тримати на списку урядовців непродуктивні одиниці. Але від задуму до діла буває тяжка дорога, бо повне викорінення праводавання не так просте, воно радше буває доволі складне. Чому?... Тому, що має до діла з людиною, поведінку якої не легко передбачити. Загальновідоме, що людина, яка звикла до традиції виконування праці підсвідомо, стає явною опозицією до всяких змін, що викликають у ній побоювання. Мариво загрози звільнення наставляє її радше свою працю обороняти ніж виконувати. Поважну причину побоювання викликають теж безпосередні зміни у фірмі, як вороже перенимання, нові власники, організаційна перебудова і т. д.

В людини зростає турбота, мовляв, шанси на підвищування зменшуються, а обурення з приводу доплати до забезпечення здоров'я тільки каламутять воду. Тут же, щоб втримати мораль праці менеджмент заперечує побоювання, одначе тим лише створює порожнечу, яку виповнюють сумнівні поголоски потверджуючи, що страх викликає страх!... Звичайно, психологія побоювання веде до психолозаслуження. Тут людина неначе б нагло прокинулась з глибокого сну, зміняє своє ставлення до праці, чекає на виклик, освідомлює собі, що праця підпадає оцінці, а заробіток залежить від якісної

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Юрій Даревич

Виставка образів О. Мазурика в Торонто

У Торонто в днях від 15-го до 22-го листопада 1992 року включно, в приміщенні Інституту св. Володимира, 1620 Спадайна аве, відбудеться виставка малярських творів відомого українського мистця Олеляна Мазурика.

Маестро Мазурик — це один із горстки українських артистів-малярів, що живуть і творять в Парижі. Це місто, яке часто відігравало і відіграє ролю мистецької столиці світу, вже понад сто років притягало українських мистців, таких як Архипенко, Грищенко, Андрієнко, Хмелюк, Сологуб та багато інших. У сучасному Парижі, крім Омеляна Мазурика, живуть і творять такі українські мистці як Володимир Макаренко, Антон Соломуха, Темістокль Вирста та інші.

З-поміж головних заслуг Омеляна Мазурика треба без сумніву згадати його вклад в українське церковне малярство, зокрема продовження української традиції введення елементів модернізму в українську церковну іконографію. Ця традиція, як відомо, сильно потерпіла на рідних землях протягом довгих років російсько-комуністичної займанщини, і тим то дальше збереження і розвиток цієї традиції лежали на плечах українських мистців поза залізною заслоною. Треба ствердити, що вони, зокрема такі як Мирон Левицький і Омелян Мазурик, вельми успішно виконали і виконують це завдання. Українське церковне малярство, на відміну від декотрих інших східньохристиянських іконографій, ніколи не було надмірно опутане канонічними законами чи традицією стерильного копіювання середньовічних візантійських взірців. Українські іконописці протягом століть зуміли пов'язати східньохристиянську традицію з новаторством і духом часу: в час ренесансу українське церковне мистецтво включає явні ренесансові елементи, а барокко віддзеркалене в українській іконографії не менше як в архітектурі. Омелян Мазурик — визначний послідовник цієї традиції. Мабуть найкращі приклади цього Мазуриксвого українського східньоцерковного модернізму, це його прекрасний іконостас та настінні ікони в церкві св. Володимира при вулиці Сан Жермен у Парижі, як теж його не менш цікавий іконостас в каплиці української католицької семінарії св. Духа в Оттаві.

Та Омелян Мазурик теж знаменитий портретист і пейзажист. Його портретний доробок не надто великий кількістю, але він знаменитий своїм особливим підходом та вдалим відданням вражаючих рис зображеного. Тут зокрема на думку приходить портрет Володимира Кубійовича в Сарселі (Франція) та Папи Івана Павла II в Римі.

Мазурикові краєвидивражають в першу чергу своїм бурхливим кольоритом. Вони часто зображують околиці французького підгір'я чи рідних сторін автора, пограниччя Перемишлянщини і лемківщини. Вони рідко зображують виключно саму природу, і звичайно, включають старовинні будівлі підгорських жителів. На відміну багатьом клясичним, Мазурикові пейзажі рідко-коли бувають пасторально-спокійні. Навпаки, вони майже без винятку передають почуття хвилювання і неспокою.

Українське Торонто вже багато років не мало можливости оглядати нових мистецьких творів Омеляна Мазурика. Мистець останнім часом зосереджував увагу на Україну, в якій він працював протягом багатьох місяців, головно як викладач іконографії в Інституті Декоративного і Прикладного Мистецтва у Львові. Недалека виставка мистецьких праць Омеляна Мазурика, що відкривається в Торонто в неділю, 15-го листопада ц. р., дасть нагоду любителям українського мистецтва познайомитися з новою творчістю одного з наших передових майстрів пензля. Виставку відкриє Дарія Даревич, професор історії мистецтва при Йоркському університеті в Торонто.

ХОР ДЯКУЄ

Дорогі наші брати і сестри!

Закінчилася наша подорож по Америці. Колектив хору „Нове життя" складає щиру подяку Богові за всі благословення і успіх, котрий супроводжав нас. Але найперше, що хочемо сказати, то просимо пробачення в наших любих українців в Лос Анджелесі і Сан Франсіско за принесену прикрість, що наша зустріч не могла відбутися. Сталося це не з нашої злої волі, а через організаційне непорозуміння. Простіть нам.

Зустріч наша з Америкою відбулася вже в літаку. Ми щиро вдячні Любомирі Крупі, що з її легкої руки ми знайшли добрих друзів та змогли співати і спілкуватися з українцями в

(Закінчення на стор. 3)

Микола Бараболяк

ДЕКІЛЬКА ЗАВВАГ ДО ПРОЄКТУ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Вражає розтяглість Проєкту. Перевантаження постановами радше теоретичного і нормативного характеру, яким не місце в основному Законі держави. Це перевантаження Конституції непотрібне і невказане і тому, що Проєкт крім звичайних законів заводить, мабуть за зразком французької Конституції (там це „органічні" (organic) закони), категорію „конституційних законів". Такі закони мають наче поширювати рами Конституції, подавати деталі до постанов Конституції та служити наче компендій до неї. Стаття 134-го Проєкту називає справи, які мають бути унормованими такими особливої ваги законами. Я відісла би туди більше постанов. Нижче подам приклади таких постанов, яким не місце в самій Конституції, а в тих доповнюючих Конституцію „конституційних законах". Коли б автори Проєкту звернули були бачнішу увагу на різницю між фундаментальними принципами державних систем, яким конечно дати місце у Конституції і які повинні бути складені так, щоб перетривати довгий час і не вимагати пристосування і змін, а такими, що вимагають більшої гнучкости. Проєкт не був би таким переповненим деталями, як він є. Не був би таким розтяглий, що на папері, де він списаний, можна б змістити американську і французьку Конституції, і ще було б дещо місця для деяких державних актів британської державної системи, які у Великобританії діють на місці одного Конституційного Акту.

У цих заввагах обмежуся тільки до характеристики органів державної влади і їх взаємоіснування (статті 114—165). Ширший перегляд не відповідав би обсягові „Свободи", як щоденника. **Автор цих уваг — професор судової процедури в Україні, політичних наук у ЗСА.**

Законодавча влада

Носієм її Проєкт називає Національні Збори, (Н. З.), що складаються з двох Палат: Ради Депутатів і Ради Послів. У Раду Депутатів входить 350 депутатів, у Раду Послів приблизно 100 депутатів. У цих і інших обирають на п'ять років; члени Ради Депутатів по одноманітних округах (як у ЗСА), члени Ради Послів по областях (теж від міста Києва і Криму) — по п'ять депутатів на область (стаття 127 і наступні). Стаття 118 Проєкту каже, що вибори проводяться за принципом рівного голосування. Яке воно рівне, коли голос виборця в Чернівецькій області має хоч п'ять разів більшу вагу, чим у Донецькій (у першій біля один мільйон населення, у другій — п'ять). Рада Послів має бути органом територіяльного представництва, щось на взір представників німецьких Lănder, де вони, однак, не є вибрані, а номіновані урядами Lănder. Їх кількість там три—п'ять, відповідно до кількости населення.

Їх теж до речі можна б назвати там, „послами", бо вони є представниками правлінь Lănder. Але чому звати обраних виборцями депутатів „послами"? Українською мовою термін „посол" прийнято вживати, щоб назвати „посланця", а не „обранця". Непотрібне семантичне непорозуміння. Чому б теж не назвати цю другу Палату Сенатом? Старовинна прийнята в багатьох державах назва другої Палати парляменту. Вплету тут зразу семантичну заввагу: статтю 126 склав би я ось так: „Національна Рада" складається з двох Палат. Палати Депутатів і Сенату". Термін „збори" вживається в нашій мові часто для окреслення радше принагідних сходин (Збори Клюбу Батьків, читальні Просвіти), де вирішуються справи не загальнодержавної ваги, як це діло в парляменті. Коли Проєкт зве складові частини парляменту „палатами", то чому не залишити цю назву у назві „Палата Депутатів". Тому, що я проти назви другої Палати „Палатою Послів", то прийняв би термін — Сенат.

Ще більша заковика з процедурою цих, званих як цілість, національних Зборів. Сесії Національних Зборів проводяться у формі спільних і роздільних засідань (стаття137). Це пов'язане з компетенціями цих двох органіх законодавчої влади. Палати мають свої окремі ділянки „виключної" законодавчої роботи, де вони діють самостійно й остаточно. Їхні рішення, коли діють окремо і самостійно, Проєкт називає не „закони", а „постанови". До виключних повноважень Ради Депутатів належить наприклад: надання згоди на призначення і звільнення Президентом міністра фінансів, закордонних справ, юстиції, внутрішніх справ, оборони та голови Служби Безпеки (стаття 140—4), пред'явлення звинувачення в разі „імпічменту" (стаття 140—5). До „виключних" повноважень Ради Послів належить м. і.: надання попередньої згоди на укладання міжнародних договорів, рішення про достатність підстав для усунення посадових осіб (стаття 147). Як виходить із переліку цих повноважень окремих Палат, це юрисдикція в справах радше адміністраційного порядку, а не законодавство у ширшому сенсі.

Ще більша скомплікованість законотворчого процесу виринає, коли взяти до уваги процес законотворення в рамах обох Палат у цілому. Річ у тому, що деякі справи обі Палати розглядають разом і відтак укупі рішають про них, а інші продискутовують разом, а відтак розділюються для окремого голосування (стаття 138). Ця стаття перелічує у 19-ти уступах саме такі справи, а між ними є такі: відкриття і закриття сесій Національних Зборів, ратифікації і денонсації (не цікавий це термін?), припинення й анулювання міжнародних договорів, рішення про всенародний референдум, призначення і звільнення з державних постів (в тексті „посад"), заслуховування звітів. Це отже переважно справи, які передано до відання законодавчому органові, хоч вони по суті не законотворчі у стислому розумінні того терміну. Вони, повторюю, обговорюються разом і голосування про них проводиться разом.

Продовження буде.

ОФІЦІЙНЕ ЗНИЩЕННЯ надлишків бойової техніки, з згідно з договором про звичайні збройні сили в Європі, почалося цими днями в Польщі. Всього буде знищено 1,200 танків, 246 бронетранспортерів, 705 артилерійських гармат і 47 штурмових літаків.

Напередодні...

(Закінчення зі стор. 1)

піяністка, педагог УМІ та його президент Дарія Гординська-Каранович. Лише як приклад, слід назвати серію концертів виключно з творів Барвінського, які Д. Каранович дала по цілій Америці. До речі, 1-го листопада має відбутися її концерт в Сітон Голл університеті в Савт Орандж, Н.Дж., де серед творів західньоевропейських клясиків будуть виконані також твори Барвінського та Ревуцького.

Слухаючи розповіді наших гостей, чуємо імена вчителів УМІ, які розгорнули особливо широку діяльність, та окремих студентів, які спеціяльно визначилися. Але розуміємо, що всіх неможливо перечислити, тому називають лише найбільш промінентних. Серед них — Юрій Оранський з Філядельфійського відділу УМІ, який організував хор, ставив опери, крім своєї викладацької діяльности, чи Ольга Чипак відділ в Пассейку, Н. Дж. — серед її учнів слід згадати Марійку Сохан, яка після 11-ти років навчання у О. Чипак закінчила студії в Мангеттенвілл коледжі, де знайомила американських професорів та студентів з творчістю українських композиторів — а в цьому незаперечна заслуга виховної діяльности її вчительки з УМІ.

Однією з великих пропаґаторок української музики є також Галя Клим, вчителька з відділу в Нюарку-Ірвінґтоні, яка приготувала із своєю ученицею, тоді 15-літньою Іреною Пелех, цілий концерт з творів українських композиторів.

— Це тільки один з прикладів, — розповідає Галя Клим. Відбулися цілі окремі концерти, присвячені творчості Лисенка, Людкевича, Барвінського, Ревуцького та ін.

— Чи передається традиція інституту з покоління в покоління?

— Серед наших викладачів є вже багато випускників УМІ — ось хоча б Марта Шлемкевич-Савицька, Марія Кривокульська-Мацькевич, Оксана Борбич-Кордуба, Оксана Равлюк; всіх неможливо тут перечислити.

— Яким Ви бачите основний обов'язок вчителів УМІ?

— Підтримувати національну свідомість учнів шляхом якнайбільшого включення до їхнього репертуару творів українських композиторів, — говорить Г. Клим. — Ці твори, виконані на учнівських концертах, подобаються не тільки нашій публіці, але й викликають зацікавлення неукраїнських вчителів, членів іспитових комісій, згаданих вище музичних ліґ та організацій. З цим зароджується у наших молодих виконавців почуття національної гордости, так дуже їм у майбутньому потрібне.

— Та повернемось до Вашого концерту. Якою буде його програма?

— Після вступного слова, виголошеного президентом УМІ Дарією Гординською-Каранович, звучатимуть твори Бортнянського, Лисенка, Барвінського, Нижанківського, Косенка, Ревуцького, Довженка та інших композиторів у виконанні учнів УМІ П. Андрушкова, А. та З. Гельбіґ, О. Гарасимчука, Н. Гончаренко, Х. Ґерули, А. та Д. Добрянських, А. Дурбак, Х. Кошіля, Д. Паради, Х. Падковської, А. та Я. Тритяків, Р. Шевчука. В концерті також візьме участь вокальний ансамбль „Промінь" під керівництвом Богданни Волянської.

Просимо мґр Волянську розповісти про співпрацю „Променя" з УМІ.

— Від кількох років ансамбль тісно пов'язаний з інститутом. Тому, що „Промінь" базується в Ню Йорку, його члени поповнили нюйоркський відділ УМІ, який зменшився через виїзд учнів на проживання до інших місцевостей, і тим самим допомогли йому існувати. А тому, що ансамбль співає майже виключно українську музику, нам було легко в це русло включитися. Дякі члени „Променя" беруть індивідуальні лекції співу, що запобігає занепадові вокального факультекту Інституту. Ми навіть привабили деяких неукраїнських вчителів до співпраці в цій організації, і вони знайомляться з українським репертуаром, як цього вимагає програма. Члени „Променя" тримаються разом не лише для товариства — у них є спільна ціль. А це — плекання української спадщини. При нагоді члени ансамблю вивчають глибше українську мову.

Багато цікавого можна було довідатися з розповідей про УМІ. Наші гості ділилися своїм викладацьким досвідом, своїми споминами, згадували смішні моменти з життя УМІ, і було видно, як вони зжиті між собою, як багато спільного їх об'єднує. Вони ж бо не тільки вчили своїх учнів грати, вони заглядали до дитячих душ і старалися їх всесторонньо зрозуміти, їм порадити, їх виховати. Тому часто дохід з концертів учні призначали на різні громадські цілі, тому влаштували доброчинний концерт, щоб зібрати кошти на операцію важкохворого батька однієї зучениць і ходили по домах, продаючи квитки...

— Бачимо, що і на цей раз УМІ вірний своїм виховним традиціям.

— Очевидно. Поскільки Інститут починав своє існування саме в Ню Йорку, то ми призначаємо дохід з концерту у Вейл Голлі на Український Музей в Ню Йорку.

— Тож бажаємо Вам творчого надхнення у Вашій благородній праці і великого успіху в концерті.

А читачів повідомляємо, що квитки на цю імпрезу можна придбати, звертаючись до крамниці „Сурма" в Ню Йорку, до кас Карнеґі Голлу, або телефонуючи на число (201) 833-1058.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

Київ. — Згідно з повідомленням пресової служби Міністерства Закордонних Справ, досі Україну визнало 125 країн світу. З 95 країнами встановлено дипломатичні зв'язки. В Україні акредитовано 125 закордонних кореспондентів із 15 країн, у тому числі з країн СНД.

Київ. — До Постійного Представництва України до ООН надійшло співчуття від Боснії і Герцеґовини з приводу загибелі двох офіцерів, Топіхи та Солохи з українського загону миротворчих сил ООН.

Київ. — Амбасада Ізраїля в Москві звернулася до Міністерства Закордонних Справ України з проханням відшукати громадян України, які в роки Другої світової війни рятували і переховували жидів. Амбасада запропонувала зібрати їх для спільної зустрічі, можливо у Львові, для моральної та матеріяльної подяки за їх людяність і милосердя.

Одеса. — 800 першокурсників Одеського Інституту Сухопутних Військ присягнули на вірність народові України. В урочистостях брали участь представники місцевої влади, чорноморського козацтва та духовенства УПЦ.

Ростов. — Начальних ростовської митниці Міхаєв повідомив, що на семи автомаґістралях і трьох великих залізничних вузлах, котрі зв'язують Ростовську область з Україною, від 1-го жовтня за взаємною згодою обох сторін почали діяти митні пункти. Перевезення вантажів має здійснюватися лише через них, інакше товари вважатимуться контрабандними. У першу чергу будуть перевіряти багатовантажні авта та товарові вагони. Окремих громадян ця митна контроля не стосується.

Хор...

(Закінчення зі стор. 2)

Америці. Дякуємо родині Литвинишинів з Чикаґо, Ігореві Лесикові та Олі Муць з Лос Анджелесу за щирість та поміч. Рівно ж щира дяка 24-му Відділові Союзу українок Америки в Нюарку та Українській Музичній Фундації за щедрі дари.

І накінець передаємо вислови вдячности всім церквам, які прийняли нас і дали змогу творчістю наших клясиків духовної музики хвилити Всевишнього.

Анатолій Калюжний
Президент Товариства „Нове життя" в Києві

Ставлення...

(Закінчення зі стор. 2)

кількости викресаної енерґії і знання, які заслуговують на винагороду. На думку авторки книжки, ця стадія праці дає людині психологічну розв'язку „провадити життя у нескінченому процесі навчання і розвою".

Зараз же людина знайшлася у вирі змін характеру праці і розв'язки проблем економіки вільного ринку, а щоб втриматися на поверхні приходиться їй, розумно підходячи, примінюватися до чимраз більших вимог продуктивности.

Ми є, були і будемо ми. Вітчизна наша з нами.
Іван Багряний

ШОСТИЙ КОНҐРЕС СФУЖО — 1992

Роял Йорк Готель — Торонто, Канада

ПРОГРАМА ВІДКРИТИХ СЕСІЙ ШОСТОГО КОНҐРЕСУ СФУЖО

Четвер, 29-го жовтня

11:00 — Панель: „Роля суспільної служби у відродженні національної свідомости". "Tudor Room", (При співпраці СКВУ).
Учасники: Б. Фесюк, Україна; О. Винницька, Канада; М. Баршик, Канада і М. Стебельська, Канада.

2:00 — Відкриття виставок, голова СФУЖО д-р М. Квітковська, ЗСА, "Confederation 3".

2:30 — Панель: „Українська жінка в модерному світі — конфлікт традиції і реальности", "Tudor Room".
Учасники: Т. Джулинська, Канада; Л. Шимко, Канада; О. Башук-Гепбурн, Канада; д-р Н. Скоп-Шліхта, Канада;

4:00 — Інформативна сесія: „Наші зв'язки зі світовими організаціями", "Tudor Room".
Учасники: Л. Гладка, ЗСА; І. Куровицька, ЗСА; О. Процюк, ЗСА і М. Долішна, Канада.

7:30 — Святкове відкриття Конґресу, "Ballroom".
Слово: О. Заверуха, Канада,
Мистецька програма: хор „Веснівка".

П'ятниця, 30-го жовтня

12:30 — Полуденок, "Confederation 4-5-6".
Слово: А. Пашко, Україна,
мистецька програма: вокальний ансамбль „Червона рута".

2:30 — Панель: „Українська преса сьогодні і завтра", "Tudor Room".
Учасники: Д. Рак, ЗСА; М. Коломиєць, ЗСА; В. Бучинська, Канада.

4:00 — Програмова доповідь: О. Б. Соколик, Канада.

7:00 — Показ вишиваних суконок, проєктованих І. Сеник та товариська зустріч, "UNF Hall, 297 College Street".
Слово: І. Сеник, Україна,
мистецька програма: хор „Ясмин".

Субота, 31-го жовтня

9:00 — Панель і презентація книжки „Український народний одяг", "Tudor Room".
Учасники: д-р Б. Стебельський, Канада; О. Пащак-Трач, Канада; інж. Л. Бурачинська, ЗСА; Н. Даниленко, ЗСА.

10:30 — Панель: „Доля України", "Tudor Room".
Учасники: Н. Самуляк, Україна; І. Ковач, Румунія; К. Сіроцька, Польща; Е. Олеярова, Словаччина; д-р Н. Строката-Караванська, ЗСА.

2:00 — Панель: „Роля жінки у розбудові української незалежної держави", "Tudor Room".
Учасники: Р. Лозинська, ЗСА; Н. Лукіяненко, Україна; Н. Світлична, ЗСА.

7:00 — Бенкет, "Concert Hall".
Промовець: У. Дячук, ЗСА,
мистецька програма: піяно дует — Н. і Ю. Кречковські.

Неділя, 1-го листопада

9:00 — Служба Божа, "Tudor Room".

11:30 — Доповідь: „Українська духовність — релігійна і національна", "Tudor Room".
Учасники: д-р Н. Пазуняк, ЗСА; М. Грудка, Австралія.

2:30 — Закриття Конґресу, "Tudor Room".

7:00 — Концерт в пам'ять Миколи Лисенка,
"Edward Johnson Building, University of Toronto"

ЗБІРНУ ВИСТАВКУ МИСТЕЦЬКИХ ТВОРІВ ЖІНОК-МИСТКИНЬ З УКРАЇНИ І ДІЯСПОРИ

відкриє Марія Підкович — голова Мистецької комісії 6-го Конґресу СФУЖО —
27-го жовтня 1992 року о год. 7:30 вечора,
Канадсько-Українська Мистецька Фундація, 2118-А Блюр захід
Слово: д-р М. Квітковська — голова СФУЖО і Марія Марчак, Україна.

ДО ВІДОМА ШАНОВНИХ ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ у ЛЬВОВІ

Статуя Тараса Шевченка у Львові

ДОРОГІ ЖЕРТВОДАВЦІ!

Ваші щедрі пожертви дали нам можливість побудувати у Львові величавий пам'ятник ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ, торжественне відкриття якого відбулося, як вже вам напевно відомо з преси та інших джерел днц 24-го серпня ц. р. в першу річницю відновлення самостійної, соборної УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ. В цьому небуденному національному святі взяли участь представники українського уряду, народні й обласні депутати, члени Львівської Міської і Обласної Ради з їхніми головами, визначні діячі української культури і науки, чужинецькі гості, українці з діяспори та багатотисячні маси львівян і мешканців України. Благословили пам'ятник найвищі Ієрархи обох українських церков, католицької і православної.

Отож вам, і тільки вам, шановні жертводавці, львівяни завдячують те, що після столітніх безуспішних намагань вони удостоїлися мати в свому місті величавий пам'ятник КОБЗАРЯ УКРАЇНИ, тому то і ми почуваємося до милого обов'язку зложити вам ще раз на цьому місці нашу ЩИРУ ПОДЯКУ за ваші ЩЕДРІ ПОЖЕРТВИ та ВАШЕ ДОВІР'Я до нашого Комітету, яке ми старалися оправдати.

Наш КОМІТЕТ обіцяв вам помістити ваші імена і прізвища на ПРОПАМ'ЯТНИХ ТАБЛИЦЯХ, прикріплених до постаменту пам'ятника. Їхнє відслонення відбудеться щойно в другу річницю відновлення української самостійної ДЕРЖАВИ, під час відслонення цілого комплексу пам'ятника, до якого належить ХВИЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ на 15 метрів висока і 8 метрів широка, над викінченням якої зараз працюють автори пам'ятника Володимир і Андрій Сухорські в Арґентині. Відслонювати ці ПРОПАМ'ЯТНІ ТАБЛИЦІ під час відкриття статуї поета було недоцільним, бо вони були НЕКОМПЛЕТНІ. Пожертви на докінчення пам'ятника ще приходять і будуть дальше приходити.

Також всі, що зложили 1.000 долярів і більше одержать своєчасно мініятюру статуї поета в бронзі так, як було обіцяно. Всі, що ще не одержали посвідок, їх одержать, бо не маємо платного урядовця, щоб щадити видатки, а члени Комітету працюють безплатно у вільний їм час і це припізнює дещо наші адміністративні зобов'язання. Рівночасно бажаємо подати до вашого відома, що ми уживали ваші пожертви ДУЖЕ ОЩАДНО і тільки ВИКЛЮЧНО НА ВИДАТКИ ЗВ'ЯЗАНІ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ІЗ БУДОВОЮ ПАМ'ЯТНИКА, або заплачення таких, як н. пр. оголошень в пресі, пошти, телефону і факсу, друкарні і т. п. ВСІ ПОЇЗДКИ членів Комітету до Арґентини, де велися праці над статуєю поета і свічником та на Україну, а їх було чимало, та видатки на побут і готелі, платили члени Комітету ОСОБИСТО, щоб не обтяжувати і так скромний бюжет на будову пам'ятника.

Багато людей питають, чому саме ми вирішили виготовляти статую поета, свічник до постументу і ХВИЛЮ в Арґентині, а не в Україні? ВІДПОВІДАЄМО: 1) В той час, коли формувався наш комітет і ми мали винести відповідне рішення ще існував СССР і над Україною висіло в повітрі проголошення Москвою воєнного стану, а за тим відкликання всіх національно діючих органів, що також було б спричинило чергову перерву в будові пам'ятника, подібно як було досі. 2) Конкурс на виготовлення пам'ятника виграли молоді мистці, національно і патріотично думаючі, не причетні до плеяди тих, що раніше „ліпили" вождів горезвісної системи і які ще є активними у Львові та адмініструють завод, де відливають пам'ятники. Ми сподівалися, що вони із-за рофесійної заздрості будуть ставити авторам пам'ятника прерізні перепони у його виготовленні. 3) Під сучасну пору немає в Україні потрібних матеріялів для виготовлення згаданих праць, як н. пр.: плястеліни, дротяної сітки, ґіпсу, бронзи, залізних рур на структуру для Хвилі Національного Відродження і. т. п. 4) В Арґентині в цьому відношенні не має жадної проблеми, де також диспонують кращою технікою відливання в бронзі, як на Україні, приміром: статуя поета відлита в Арґентині старогрецькою ссистемою важить не цілих 1.300 кілограмів, якщо б вона була відлита в Україні, її вага була б коло 5.000 кілограмів. 5) Була ще можливість виконати згадані праці в Німеччині, але там на багато дорожче і мистці — Сухорські не знають німецької мови, що також утруднювало б було всю працю, в той час коли в Арґентині при допомозі української громади, вони чулися немов вдома, на Україні. 6) Ми також боялися евентуального саботажу колишніх комуністичних активістів і тому привезли статую поета і свічник до постаменту до Львова на декілька днів перед відкриттям, при чому Міська Управа подбала про поліційну охорону.

КІНЧАЮЧИ повідомляємо вас, що закінчивши перший етап будови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Львові ми передаємо всі прилоги пожертв та документи витрат до диспозиції чартерованого книговода і Контрольної Комісії нашого Комітету, які перевіривши їх подадуть вам до відома своє рішення.

ЩЕ РАЗ ВАМ ВСІМ НАША ЩИРА ДЯКА.

Торонто - Ню Йорк, дня 5-го жовтня 1992.

За Український Громадський Комітет Будови Пам'ятника Тарасові Шевченкові у Львові:

д-р Василь Іваницький
голова

о. Василь Цимбалістий, ЧСВВ і Валентина Родак
секретарі

Роман Грицина
скарбник

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Український Хор „ДУМКА" в Ню Йорку
повідомляє членів хору і всю українську спільноту
за межами України і в Україні,
що наш колишній член хору, основник і соліст

бл. п. маестро

МИХАЙЛО МОРОЗ

відійшов у вічність 27-го вересня 1992 р.

Члени хору „ДУМКА" висловлюють глибокі співчуття
опечаленій дружині та всій родині.

Управа хору „ДУМКА"

Ділимося болючою вісткою,
що в п'ятницю, 16-го жовтня 1992 р. відійшов у вічність
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

РОМАН КОС

ур. 1-го червня 1924 р. у Львові, Україна.

ПАРАСТАС — понеділок, 19-го жовтня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Murray-Paradee, 601 W. Rd. 70, **Черрі Гілл, Н. Дж.**

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — вівторок, 20-го жовтня в українській католицькій церкві св. Михаїла, 675 Cooper Landing Rd., **Черрі Гілл, Н. Дж. о год. 9:30 рано, а опісля на цвинтарі** Gate of Heaven, Rt. 30, **Берлін, Н. Дж.**

В глибокому смутку:

дружина — ШОРЕТ
сини —
ВАСИЛЬ з дружиною КРІСТІ
МАРКО
дочка — МАРГАРЕТА
сестра — ІРИНА ХМІЛЕВСЬКА з родиною

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої дорогої КУЗИНКИ

св. п. д-р

ІРЕНИ ГРЕБЕНЯК

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ і ПАНАХИДИ

в таких церквах:

св. Івана Хрестителя, Гантер, Н. Й.,
дня 26-го жовтня 1992 р., год. 10-та ранку;
Пресвятої Богородиці, Озон Парк, Н. Й.,
дня 27-го жовтня 1992 р., год. 9-та ранку;
св. Миколая, Вотервліт, Н. Й.,
дня 28-го жовтня 1992 р., год. 6:30 веч.

РОДИНА

Ділимося болючою вісткою,
що в неділю, 11-го жовтня 1992 р. відійшов у вічність
на 75-му році життя, уроджений — Битків, пов.Надвірна,
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п.

ВАСИЛЬ ТИМЮК

ПАРАСТАС відправлено в середу, 13-го жовтня 1992 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Lilly-Zeiler, 1900 East Ave.

ПОХОРОН — **14-го жовтня, о год. 10-ій ранку в церкві св. Михаїла в Балтиморі, Мд., а опісля на цвинтар св. Михаїла.**

Горем прибиті:

дружина — АННА з дітьми
син — СТЕПАН з родиною
дочки —
ГАЛИНА з родиною
ХРИСТИНА з родиною
брат — ДМИТРО з родиною
та ближча і дальша родина в Україні

Ділимося сумною вісткою,
що у середу, 23-го вересня 1992 р. відійшла у вічність
на 98-му році життя
наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, ПРА-ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ВАРВАРА ЦЕПЕНДА КВАСНИЦЯ

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю, 25-го вересня в похоронному заведенні Сапович-Стівенс.

ПОХОРОН відбувся 26-го вересня 1992 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Дітройті, на кладовищі св. Ядвіґи.

У глибокому смутку:

син — КИРИЛО ЦЕПЕНДА
дочка — ОЛЬГА НАГАЄВСЬКА
чотири внуки, дванадцять правнуків,
п'ять пра-правнуків
та родина в Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ЗАКЛИК

Шановна українська громадо!

Як відомо із світової преси, нові докази категорично свідчать про велику несправедливість американського департаменту юстиції (ОСІ) у фальшивому оскарженні Івана Дем'янюка. Вже у 1978 р. ОСІ мав конкретні дані, що І. Дем'янюк не був катом в Треблінці, але все таки започаткував і вперто продовжував судовий процес проти нього.

Два тижні тому федеральний апеляційний суд 6-ої округи у Синсиннаті, Огайо, із своєї власної ініціятиви наново відкрив справу видачі І. Дем'янюка до Ізраїля. Такий крок без прецеденту в історії американського права. У своєму розпорядженні федеральний суд зазначив, що зробив це рішення, бо „зайшли серйозні питання щодо поведінки американських прокураторів". Цей суд має право уневажнити видачу Дем'янюка і тоді Ізраїль, згідно з умовами договору з ЗСА, буде змушений відіслати підсудного до Америки. Оборона — себто родина Дем'янюка — має тільки до 11-го серпня 1992 року, щоб представити свої докази та правні арґументи.

Справа Дем'янюка вже тягнеться 15 років, емоційно і фінансово вичерпуючи його родину, котра наполегливо працює в його обороні. Українська діяспора жертвенно підтримувала цю працю. На жаль, знайшлись особи, котрі, без жадної фахової підстави критикували професійну оборону і своїми наклепами довели до повного краху фонду оборони.

Нарешті прийшла велика нагода закінчити цю несправедливість проти І. Дем'янюка. Було б ще більш несправедливим, якщо в моменті коли цілий світ, включно із Ню Йорк Таймсом, закликає до оновленого повного розгляду цієї справи, родина Дем'янюків не мала фондів щоб нарешті захистити свого батька. Їм треба негайної щедрої фінансової допомоги. Просимо висилати ваші датки безпосередньо на нижче подану адресу — це є єдиний фонд допомоги обороні Дем'янюка: John Demjanjuk Defense Fund, P.O. Box 92819, Cleveland, Ohio 44192.

Едвард Нишник, голова, Фонд Оборони Дем'янюка

Адв. Андрій Филипович
Адв. Михайло Варис, мол.
співголови Комітету оборони при Українсько-Американському Товаристві Адвокатів

У Пармі відзначили 50-ліття УПА

В Україні і діяспорі пройшли концерти у зв'язку зі святкуваннями 50-ліття легендарної УПА. Заходами вояків УПА на терені Клівленду і околиць 17-го липня 1992 року під патронатом Українських Злучених Організацій (надбудовою всіх організацій (вірбулися ініціятивні наради представників українських комбатанських, наукових, жіночих, молодечих та суспільно-громадських організацій в цілі відзначення 50-ліття УПА. На цих нарадах обрано громадський діловий комітет, який оформився в такому складі: голова — Степан Зорій, старшина УПА і директор українського радіомовлення в Клівленд—Пармі, і 4 заступники в особах: Петро Дмитрик (УПА), Теодор Колосівський (УПА), Ігор Руденський (УНА—Дивізія) і Зенон Ґолембіовський (Українські Американські Ветерани). Секретаріят очолили: Богдан Рожецький і Наталя Кріслата, відтак створено 9 чисельних секцій, референтур і контрольну комісію. До почесного комітету увійшли священики обох віросповідань, на чолі з Владикою Робертом і митрофорним протоієреєм Степаном Ганкевичем.

Великий ювілейний концерт з виступом Народного театру під батутою Остапа Стахова зі Львова відбувся в просторій залі української православної церкви Св. Тройці в Норт Роялтон, Огайо, 4-го жовтня 1992 року, год. 4:00 по полудні. В цей недільний день також у всіх наших церквах відправлено Служби Божі за український нарід і Панахиди за полеглих воїнів УПА. В українській католицькій церкві Св. Андрея у Пармі відправлено Молебень при вмурованій пропам'ятній плиті Штабу УПА. Хочу згадати, що воїни УПА мають зарезервовану частину на кладовищі біля церкви з Монументом, де вони спочиватимуть на віки.

Вже від год. 2:30 по полудні була можливість оглянути цікаві експонати, документацію, літературу, значки, листи і фотографії з тематикою УПА, які було розміщено змістовно і естетично на столах довкола залі. Цю виставку зорганізував Богдан Кащуба з Чикаґо з членами нашої референтури. Цілою програмою вміло, виразно і з доброю дикцією проводила Наталя Кріслата. Імпрезу започатковано апелем українських комбатанських і молодечих організацій Клівленд—Парми під гаслом: „Салют Героям!", під кермою Петра Дмитра, воїна УПА. Далі д-р Юрій Оришкевич, при фортепіяновому супроводі Лідії Остапович відспівав американський національний гимн. З черги коротке, але дуже змістовне слово виголосив Степан Зорій, голова громадського комітету святкувань. Він вказав на такі важливі елементи боротьби УПА та їх духовне пов'язання, як українська всенародня стихія та підтримка цілого населення, Організація Українських Націоналістів і УГВР, як бази дій. Девізом змагу УПА було: „Здобудеш Українську Державу або загинеш в боротьбі за неї!" Він навів приклади боротьби за волю й інших народів, як, наприклад, іспанці.

УПА покладалася на власні сили, без жодної помочі зі зовні. Йшлося про честь нації і її життя. Найвидатніша національна поетка Леся Українка має цю велику візію нашої світлої майбутності і у своїх творах оспівує сильну віру і потребу „без надії — таки сподіватись" і прямувати до цілі. Треба було аж 3 сконцентрованих армій комуністичних сил, аби протиставитися лицарям УПА. Воїни УПА служили чесно правді Божих і людських законів та воювали проти обох наїзників: червоної Москви і брунатного гітлеризму. УПА вкрилася в боях авреолею патріотизму і слави. При кінці Степан Зорій вітав виконавців імпрези, спеціяльно ансамбль Народного Театру зі Львова і дуже численно зібрану публіку.

З черги д-р Марта Ліщинецька зачитала по-англійськи привіти від високопоставлених осіб в американській адміністрації та посадників міст Клівленду Вайта і Парми Різа. Були привіти також від членів Конґресу. Прочитала довшу проклямацію від губернатора стейту Огайо Бойновича.

Артисти Народного Театру зі Львова на святкуванні 50-річчя УПА в Пармі.

Скрипкове сольо дуже добре виконав маестро Богдан Субчак. При фортепіяні була Лідія Остапович. Він заграв „Хвилину розчарування" Миколи Лисенка і „Коломийку" з „Української сюїти" Михайла Вериківського. Публіка сприйняла їх виступ з великим ентузіязмом і духовним піднесенням.

Привіт з Чикаґо склав інж. Степан Голяш, старшина УПА, член редколеґії „Літопису УПА", член Головної Управи вояків УПА в ЗСА та церковно-громадський діяч. Він згадав про могутні святкування 50-ліття УПА в Києві. Присутній на цьому святі полковник УПА Василь Кук в своєму слові між іншим згадав, що в липні 1941 року УПА начислювала до 200,000 воїнів та їх число швидко зростало.

Останньою точкою імпрези був виступ очікуваного ансамблю Народного Театру під назвою „Машерують вже повстанці", під керівництвом Остапа Стахова, зі Львова. Цей виступ попередив своїм словом-привітом керівник Остап Стахів. Він бандурист, випускник Львівської консерваторії. Він був перший, що співав публічно пісні про УПА та записував їх від старших людей, подорожуючи по селах і містах розлогої України. Ця група складається з 11 співаків і співачок. В своєму репертуарі вони мають переважно вояцькі революційні пісні в контексті УПА, а також народні, сатиристичні і історичні баляди. Співаки виступали у вояцьких мундурах УПА, а співачки — в народних строях. Від 1989 року група роз'їждає по всій Україні і поза її межами. Їм належиться велике признання у відновленні українських традицій. Теперішня їхня тура має на меті відзначування ювілею УПА. Стахів згадав про започаткування УПА на Поліссі віддділом Остапа (Сергій Качинський), відтак у скорому часі ціла Волинь, Полісся, Холмщина, Галичина і всі землі України вкриваються густою мережею повстанських відділів УПА.

Ансамбль користується власними декораціями. В глибині сцени бачимо наші гори, покриті зеленими лісами, струмок — криївку, а на нередньому пляні вояцьку ватру та 7 воїнів з крісами. Бунчужний здає військовий звіт сотенному в особі Стахова. Їх постава і рухи вповні вояцькі. Всі виконавці групи — це молоді люди. На бандурі акомпаніює сам Стахів, або одна з дівчат. Також мають доброго скрипаля. Всі вони є випускниками музичних шкіл, мають добрі голоси і зіспівані. Виступають різноманітно: в солях, дуетах, як цілість, мішано, а також чоловічому чи жіночому звучанні. Спеціяльно вирізнявся молодий бас, Кривий. В нього голос соковитий, дзвінкий з доброю емісією і він зовсім не силується. Співають такі пісні, як „Серце партизана", „Ми зродились із крови народу", „Набої подавай", „Відплатний бій" та інші. У своїх сатирах висміюють Сталіна і комунізм. Вплітають і настальгійні пісні та рецитації, також з тематикою УПА. Вони співають культурно і з тонкою інтерпретацією окремих пісень. Зворушливим моментом була присяга воїнів на вірність Україні. На кінці цього незабутнього концерту голова УЗО, мґр Василь Ліщинецький дякував виконавцям зі Львова, бажав успіхів. Дівчата (Пласт і СУМ) вручили виконавцям китиці квітів. В конклюзії відспівано: „Боже Великий, Творче Всесильний". Національним гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено цей імпозантний ювілейний концерт. Перші заінтонували виконавці, а ціла заля, вставши з місць, підхопила.

З нагоди цього ювілейного концерту опрацьовано гарно, естетично і змістовно 60-сторінкову пропам'ятну книгу. Признання за цю інтенсиву працю належиться в першій мірі Софії Бурі, знаній суспільній і рідношкільній діячці, і д-рові Степанові Воляникові, інспекторові Рідної Школи та церковно-суспільному діячеві. На першій сторінці цього збірника пишається дуже вимовний образ дереворити славного мистця Ніля Хасевича — „Бей Зота". Ніль Хасевич посвятив себе визвольній боротьбі УПА і загинув у 1952 році, коли відділи МВД закидали гранатами бункер, де містилась його робітня. Нілль Хасевич — „Бей Зота" був дуже талановитим мистцем і перед ним розгорталася принадна мистецька карієра, одначе він вступив в ряди УПА та віддав свій талант боротьбі за волю. В збірнику знаходимо багато фотографій з дереворитів Хасевича, проєкти медалів і хрестів заслуги, наші родинні пейзажі. Тут є також і уривок з послання Патріярха Йосифа Сліпого та спомини і статті. При кінці пропамятної книги вміщено привіти різних церковних і світських організацій професіоналістів та окремих громадян. Ця книга вимагала багато труду, посвяти і праці.

Володимир Боднар